

Andreea PAUL (Vass)

Strategii guvernamentale de redresare economică

17 November, 2009

Arhitectura interventionismului guvernamental: 4 piloni

Reforma sistemului financiar
si masuri bugetare

Sustinerea economiei reale

Crearea de locuri de munca

Stimularea cresterii economice
globale

UE: reactie rapida si decisiva

- **Planul European de Redresare Economica**
(dec. 2008) pentru restabilirea increderii, stimularea cererii si pachete de stimulente fiscale in valoare totala de 5% din PIB-ul UE (inclusiv stabilizatorii automati)
 - **Cadrul temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului la finanțare**
(feb. 2009)
 - **73** de noi ajutoare de stat temporare in SM pentru **sectorul financiar**; **inca 11** se afla in evaluare (12 nov. 2009);
 - **60** de scheme temporare de ajutor de stat pentru **sectorul economiei reale**;
 - **RO:** o schema de garantii subventionate pt creditele de investitii si credite pt capital de lucru pana la 31 dec. 2010
-

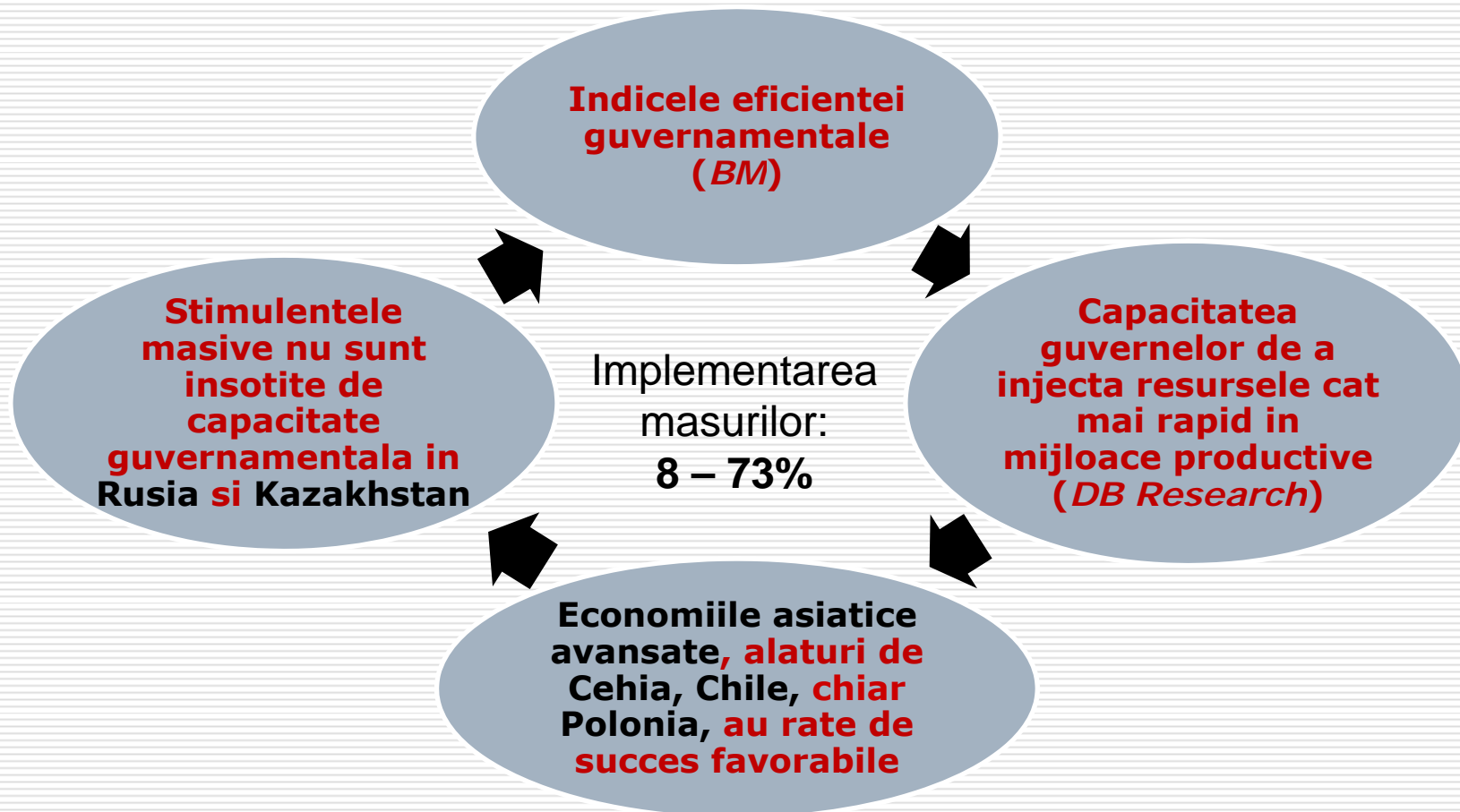
Provocarile UE

- ❑ **Cresterea economica pe termen lung (post-criza):** trecerea de la managementul cererii pe termen scurt la masuri structurale pe partea de oferta (PIU);
- ❑ **Rata somajului** – 10,2% in 2009;
- ❑ **Datoria publica** in zona Euro risca sa depaseasca 100% din PIB pana in 2014;
- ❑ **Deficitul bugetar** – 7,5% in 2010;
- ❑ **Pactul de Stabilitate si Crestere** impune o **strategie coordonata de retragere treptata a sprijinului guvernamental masiv acordat**, care sa balanseze stabilitatea financiara, recastigarea fortelor mediului privat si libera competitie;
- ❑ **Revolutia verde:** resurse regenerabile, tehnologii cu emisii scazute de CO₂, infrastrutura verde.

Diferente majore intre strategiile guvernamentale din tarile emergente (TE) si cele din tarile dezvoltate (TD)

- **TE: programe de sustinere a cererii si de stabilizare financiara** — pachete de masuri de peste 10% din PIB in EAU, China, Rusia, Kuwait, Hong Kong si Kazakhstan;
 - **cheltuieli pentru infrastructura si sustinerea IMM**
 - **penuria de lichiditati** — cresterea brusca si dramatica a aversiunii investitorilor la risc; riscul deprecierei masive a cursului de schimb; asistenta financiara externa pentru tarile cu spatiu fiscal foarte redus (CEE); corectarea dezechilibrelor macroeconomice (Ungaria); reducerea impozitelor (Rusia, Turcia, Mexic, Brazilia); ajutoare pt. sectorul imobiliar (Kazakhstan);
 - **putine tari au apelat la recapitalizari bancare** — Coreea, India, Hong Kong, EAU, Rusia, Kazakhstan;
 - **TD: scheme ample de recapitalizare bancara si stimulente fiscale** - peste 10% din PIB
-

Succesul pachetelor de masuri tine de eficienta guvernamentala si de capacitatea de implementare

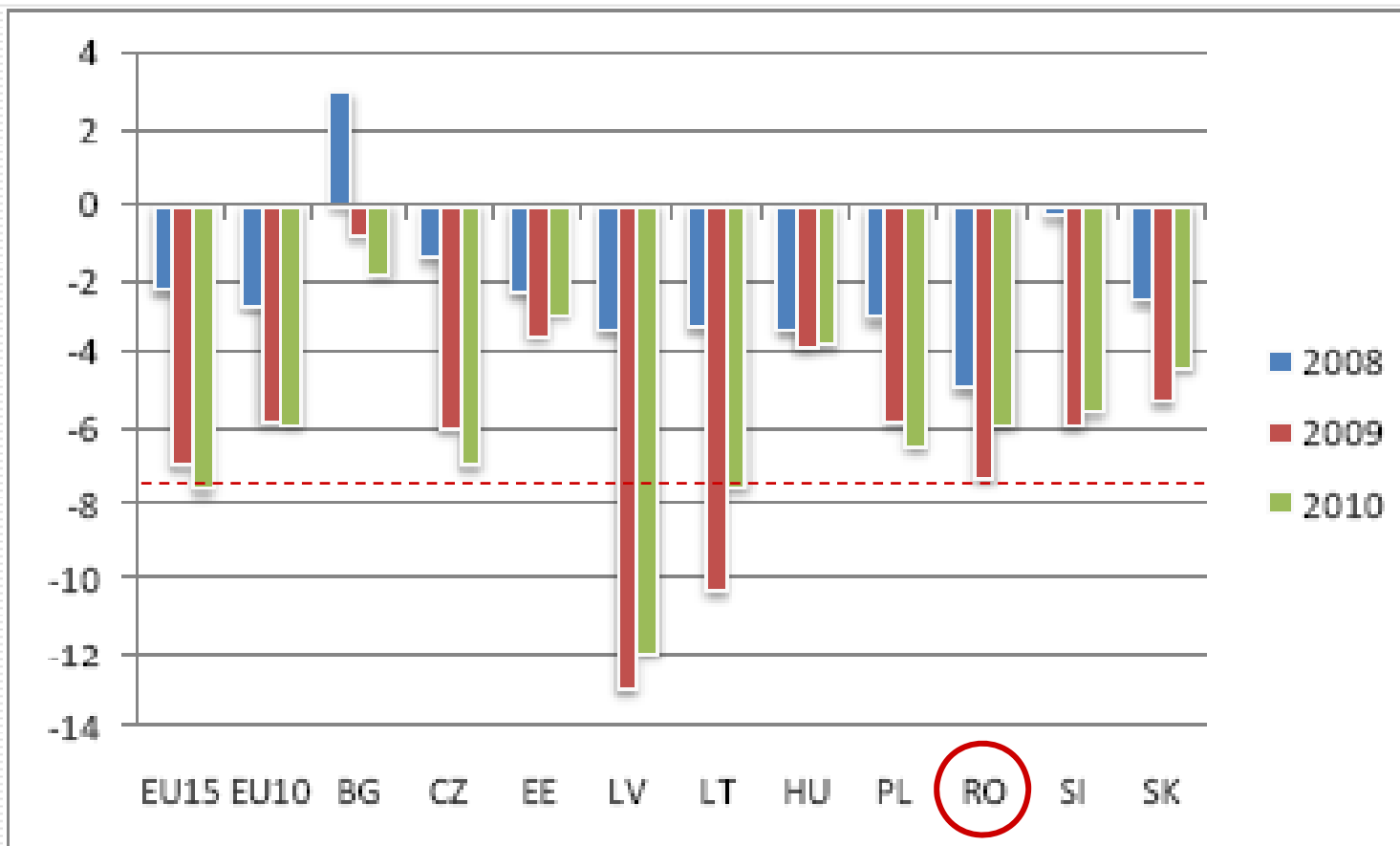

Masuri guvernamentale cu impact bugetar

		Pensii		Salarii publice		Venituri bugetare			Crest. def. bug.
		Inghetate	Nemo dificate	Inghetate sau reduse	Nemo difica te	TVA	Impozite directe	Altele	
RO	2009		X	X			X		X
	2010								
PL	2009		X		X		X	X	X
	2010		X		X	X			
CZ	2009								
	2010	X		X		X	X	X	
HU	2009	X		X		X	X	X	X
	2010	X		X			X	X	
BG	2009								
	2010	X		X				X	

Deficitul fiscal consolidat, 2008-2010

% din PIB

Sursa: IMF Regional Economic Outlook, October 2009, World Bank

Deterioarea finantelor publice in Romania

- Pe primele noua luni ale anului 2009 am cheltuit, conf. BGC:

7,2% din PIB cu personalul bugetar:

- fata de 5,3% in PIB in 2008
- intarzierea intrarii in vigoare a pachetului de masuri vizand restructurarea agentilor guvernamentale, legea salarizarii unice si diminuarea drepturilor salariale bugetare cu 15,5% in ultimele luni ale anului curent.

3,7% din PIB pentru investitii*:

- **cheltuieli de capital din resurse interne** (3% din PIB – fata de 3,2% din PIB in primele 3 T 2008);
- **resurse externe** (0,7% din PIB), din care 0,3% sunt fonduri rambursabile, iar 0,4% nerambursabile.

- **Contractia investitiilor private este dublata de reducerea severa a cheltuielilor publice de capital, cu 8,3% (in valori nominale - lei), reprezentad 13,2% din CBT pe 3 T 2009**
-

** Nu am inclus aici investitiile din companiile de stat din venituri proprii*

Masuri guvernamentale cu impact asupra pietei muncii

	RO	PL	CZ	HU	BG
Sustinerea cererii de forta de munca					
Subventii la angajare si pt munca temporara		X	X	X	X
Crearea de locuri de munca in sectorul public					X
Diminuarea temporara a CAS		X		X	X
Sprijinirea somerilor pt a-si gasi un loc de munca					
Imbunatatirea asistentei publice				X	
Programe de angajare si stimulente pt start-up		X	X	X	X
Altele				X	
Venituri sociale suport: cresterea duratei si a cuantumului indemnizatiei de somaj	X				
Programe de perfectionare pentru angajati si de reconversie profesionala			X		X

Sursa: World Bank European Employment Observatory website , OECD Tackling the Jobs Crisis - The Labor Market and Social Policy Response, September 2009

Aspectele sociale ale crizei

- ❑ **Turbulente sociale** – creșterea numărului persoanelor sărace și reducerea clasei medii, cu riscuri importante de denatură politică;
- ❑ **Dimensiunea crizei** – scăderile puternice de venituri și creșteri ale șomajului;
- ❑ **Tinerii** sunt categoria cea mai afectată de efectele crizei;
- ❑ **Personalizarea asociată cu "excesele capitalismului"** – ofera vinovați bine identificați: state, instituții, categorii profesionale;
- ❑ **Suspiciunea** că lucrurile stau mai rău decât recunosc autoritățile – neîncrederea în binomul executiv – legislativ;
- ❑ **Factorul de contagiune** care implică efecte în lanț declanșate de evenimente izolate;
- ❑ **Sentimente xenofobe** (Italia, UK)

Masuri guvernamentale cu impact asupra economiei reale in Romania

- ❑ **Accelerarea procesului de absorbtie a fondurilor europene**
 - ❑ **Neimpozitarea profitului reinvestit**
 - ❑ **Sustinerea productiei pentru export prin garantii si contragarantii,**
printr-o schema definitivata impreuna cu Eximbank
 - ❑ **Extinderea Programul Rabla** pentru tractoare si alte utilaje incepand cu 1 ianuarie 2010, respectiv pentru persoanele juridice incepand cu septembrie 2009
 - ❑ **Majorarea capitalului social al Fondului de Garantare al Creditului Rural** si imbunatatirea activitatii acestuia, orientat catre investitii in agricultura si industria alimentara din mediul rural
 - ❑ **Imbunatatirea legii investitiilor** in sensul reducerii plafonului de investitii de la care firmele vor putea beneficia de unele facilitati, care in prezent este de 50 de milioane de euro.
 - ❑ **Inlocuirea impozitului minim cu impozitul forfetar pentru activitati "in care evaziunea fiscala este greu de evaluat" de la 1 ianuarie 2010.**
-

Perspective si prognoze

- ❑ **Scadere a economiei globale** intre 1,4% si 1,8% si a comertului global cu 12,2% in 2009
 - ❑ **Principala preocupare:** restabilirea viabilitatii sectorului financiar si stimularea economiilor, in paralel cu retragerea sprijinului guvernamental
 - ❑ **ECE a fost afectata mult mai sever** ("ground zero" al recesiunii globale) – redreasarea va fi lenta si la un interval de 6-9 luni ulterior redresarii statelor din vestul Europei
 - ❑ **Economiile emergente** sunt pe o panta ascendenta, dar evolutiile pe termen lung depind de redresarea statelor dezvoltate
 - ❑ **Riscurile prelungirii recesiunii la nivel global:** renuntarea prea devreme la masurile temporare de interventie guvernamentala poate atrage o noua cadere in recesiune, cresterea pretului petrolului, datoriile publice mari acumulate, problemele de pe piata muncii - revenirea la indicatorii normali pe piata muncii are loc cu un oarecare decalaj dupa efectul masurilor de redresare economica
 - ❑ **Tonul preponderent pozitiv al prognozelor** raspunde nevoii de restabilire a increderii in randul consumatorilor si pe pietele internationale – pt a evita capcana asa numitelor self-fulfilling prophecies
 - ❑ **CE cere masuri de reducere a deficitelor incepand cu 2011**, in timp ce agentia de rating Fitch previzioneaza deteriorari ale situatiilor financiare din statele ECE pe fondul deficitelor acumulate
-

Romania pe calea redresarii graduale – prognoza CE de toamna

- PIB

2009: -8,0%

2010: 0,5%

- Inflatia

2009: 5,7%

2010: 3,5%

- Somaj

2009: 9,0%

2010: 8,7%

- Deficit bugetar

2009: -7,8% din PIB

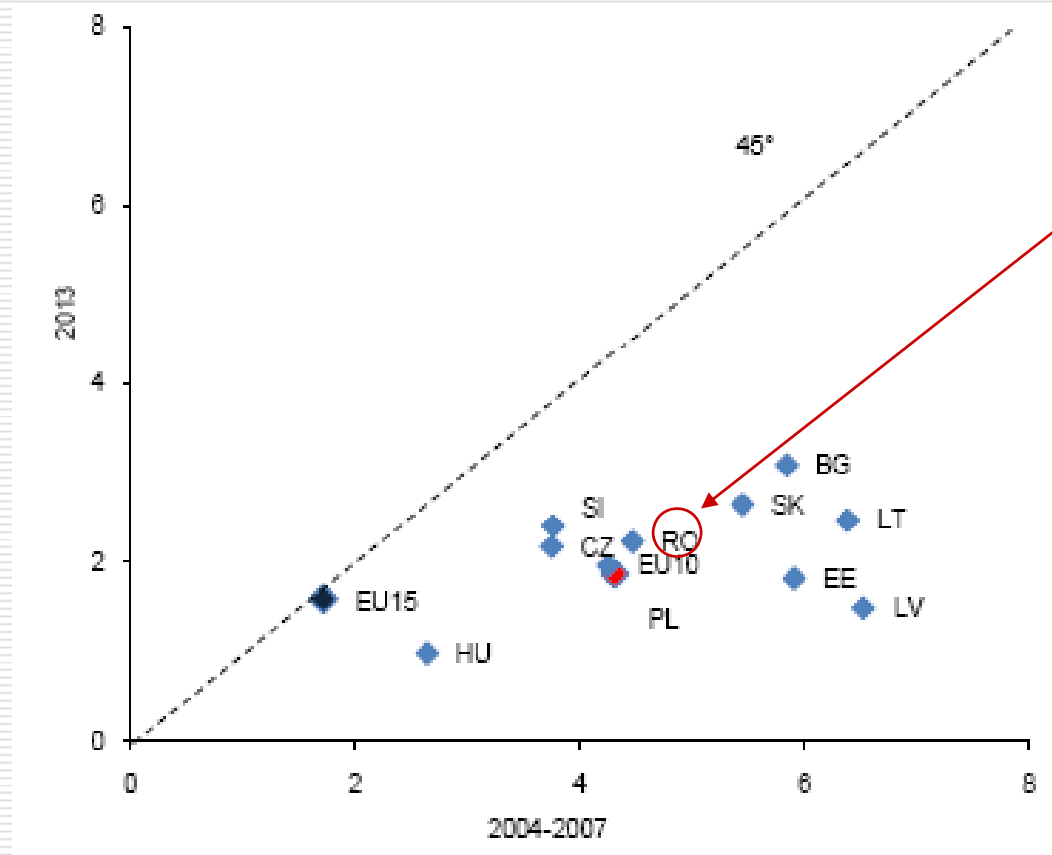
2010: -6,8% din PIB

- Deficitul de cont curent

2009: -5,5% din PIB

2010: -5,5% din PIB.

Potentialul de crestere economica pana in 2013, %

Sursa: *European Economy 7/2009. Economic crisis in Europe: causes, consequences and responses*, World Bank.